

Tanja Rantapelkonen

KUVAT SANOINA JA SANAT KUVINA

Kuvataiteen koulutusohjelma
maalauksen suuntautumisvaihtoehto
2011

KUVAT SANOINA JA SANAT KUVINA

Rantapelkonen, Tanja
Satakunnan ammattikorkeakoulu
kuvataiteen koulutusohjelma
toukokuu 2011
Ohjaaja: Velhonoja Matti, Hautala Päivi-Maria
Sivumäärä: 18
Liitteitä: 0

Asiasanat: kuvat, sanat, symbolit, merkitykset, kirjallinen ilmaisu, kuvallinen ilmaisu, piilotajunta

---

Opinnäytetyön aiheena oli: Tässä lopputyö kirjallisessani tarkoituksenani on tutkia yhteyttä sadun ja kuvataiteen välillä siinä kuinka ne käyttävät symboleita ja piilomerkityksiä samankaltaisesti vaikka niiden esitystapa on erilainen.

PICTURES IN WORDS AND WORDS IN PICTURES

Rantapelkonen, Tanja

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in fine art

May 2011

Supervisor: Velhonoja Matti, Hautala Päivi-Maria

Number of pages: 18

Appendices: 0

Keywords: Picture, Euphemism, Word, Fairy tale, Symbol, Rhymes

---

The purpose of this thesis was to: In the written part of my thesis work I aim to study the connection between fairytales and fine arts: how they both use symbols and hidden meanings even though their style of presentation is different.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	ENSIMMÄINEN LUKU	6
2.1	Omat lähtökohdat.....	6
2.2	Saatteeksi	7
3	TOINEN LUKU.....	8
3.1	Ensimmäinen luku	8-9
3.2	Toinen luku.....	10-11
3.3	Kolmas luku.....	12-13
4	KOLMAS LUKU.....	14
4.1	Satujen synty.....	14
4.2	Sadun merkitys	14-16
5	JÄLKISANAT	17
	LÄHTEET	18
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tässä lopputyö kirjallisessani tarkoitukseni on tutkia yhteyttä sadun ja kuvataiteen välillä. Tarkastelen kuinka niissä käytetään symboleita ja piilomerkityksiä samankaltaisesti, vaikka niiden esitystapa on erilainen.

Mielenkiintoni aiheuttani kohtaan syntyi jossakin vaiheessa opiskelujani, kun puhuttiin kuvien syvemmistä merkityksistä itselle ja muille ihmisille. Ajattelin, että kuvallinen ajattelu muistuttaa kirjallista ajattelua. Halusin selvittää tätä asiaa myös itseni kannalta taiteen tekijänä. Tutkin sadun symboliikkaa ja psykologisia merkityksiä, sekä pohdin runoja ja sanoituksia, hain niistä sisältöä. Kirjoitin myös itse riimitellyn sadun. Sen kirjoittaminen vahvisti ainakin itselleni sitä käsitystä, että nämä erilaiset taiteen alat ovat jollakin lailla lähellä toisiaan, sisällöllisesti.

Omat lähtökohdat

Olen pöytälaatikko runoilija tai kirjoittaja, olen ollut noin 11-vuotiaasta asti. Tajusin kai jo silloin sen olevan hyvä keino selvittää ja kehittää omia ajatuksiani, piirtämisen aloitin jo varhaisemmalla iällä. Huomasin että kirjoittaminen on nopeampi tapa ilmaista ajatuksia ja saada ajatteluun syvempi muoto kuin piirtäminen, kirjoitin sanoituksia, runoja ja tarinoita joita kirjoitan edelleen. Kirjoittaminen ei tietenkään pois sulje kuvan tekemistä, vaan syventää kuvallista ajattelua, tarinat ovat yksi inspiraationi lähde taitelijana. Siksi lähdin kirjoittamaan riimiteltyä tarinaa, jonka huomasin käsittelevän niitä samoja aiheita joita olen maalannut. On hienoa huomata kuinka voin nähdä sanoja kuvina ja kuvia sanoina. Oli myös jollakin lailla vapauttavaa valita tarina ja riittäminen tähän kirjalliseen, sillä koen että se on ilmaisultaan enemmän omanlaiseni.

Maalauksissani on tarinallisia piirteitä. Ajattelen usein jotain mennyttä tai tämänhetkistä asiaa omassa elämässäni, esitän sen oman tämänhetkisen näkemykseni mukaisesti. Niin taiteessa kuin tarinoissakin piilee piilomerkityksiä, eläin, väri tai oikeastaan mikä vain voi kätkeä piilomerkityksen tai olla kiertoilmaus. Käytän itse tietoisesti piilomerkityksiä maalauksissani ja kirjoittaessani koen, että se antaa laajemman ilmaisuvapauden. Käsittelen ihmisen perus tuntemuksia maalauksissani ja uskoisin että ne ovat hyvinkin samankaltaisia ihmisten kesken. Eläimet toimivat maalauksissani symboleina ja kiertoilmaisuna. Kuitenkin joidenkin maalausten kohdalla tajuan itsekin vasta myöhemmin hahmojen syvemmän merkityksen, esimerkiksi saatan haluta käyttää jotain eläinhahmoa maalauksessani tietämättä sillä hetkellä miksi. Olen todennut, että ne eivät tule ihan tyhjästä vaan silloin on kyse alitajunnan tuotteesta, jolla yritän itse sanoa itselleni jotain jota en täysin tietoisesti ole tiedostanut. Tämä on ainakin minulle itselleni merkityksellistä. Eläimet ovat aina kiehtoneet ja innostaneet minua jo pienenä tyttönä. Koin että minusta tulee isona eläinlääkäri tai taiteilija, se on myös yksi syy siihen, miksi eläimet esiintyvät maalauksissani.

Saatteeksi

Ensinnäkin olisi hyvä palauttaa mieleen mitä symbolilla tarkoitetaan.

Symboli (*tunnuskuva, vertauskuva, merkki, tuntomerkki, tunnusmerkki*) on merkki, joka edustaa jotakin asiaa. Sanan symboli on sanottu olevan johdettavissa kreikan sanasta *symbollein*, joka merkitsee yhteen tai kokoon heittämistä. Selityksen mukaan aate ja esine ovat symbolissa yhdistyneet kokonaisuudeksi. Monet käytössä olevat symbolit ovat peräisin kaukaisilta ajoilta ja niiden alkuperä on häipynyt esihistoriaan. Symbolismi oli 1800-luvun loppupuolen Ranskasta ja Belgiasta alkanut taidesuuntaus, joka vaikutti runoudessa ja muussa taiteessa. Taidesuuntaukselle oli ominaista myös symbolien käyttö.

Eläinhahmoa on yleisesti käytetty symbolina taiteessa, runoissa, saduissa tai vaikkapa vaakunoissa ja logoissa. Mielestäni kuvissa eläinsymbolin tarkoitus voi olla selkeämpi hahmottaa, kuin saduissa tai runoissa.

Oman kertomukseni määrittelemisen, siitä onko se satu, tarina vai kertomus, on jokseenkin vaikeaa, sillä näiden määrittäminen on häilyväinen. Satua pidetään lapsille tarkoitettuna ja fiktiivisempänä kuin kertomusta, mutta tarina voi taas kertoa kirjoittajan vaiheista ja se on realistisempi kuin satu. Annan lukijan päättää millaisena kirjoittamisen lajina pitää tätä riimiteltyä satua, tarinaa tai kertomusta, jonka olen kirjoittanut.

Tässä kohtaa, satumaahan käydä vois.

2 ENSIMMÄINEN LUKU

Nyt kerron teille tarinan niin kuin voin mä kertoa, se voi kai olla sellainen kuin tarinan kertoja. Tarina on uusi tai vanha tai millainen lie, eteenpäin johdattaa se pikkui-nen tie. Pääosassa sen on siili joka lehtikasassaan piili, kunnes tapasi se ystävän tai irtosi seinätiili. Enempää en tahdo tässä nyt kertoa, lue eteenpäin jos haluat lukea aja-tuksen lentoa.

Asuipa kerran talon alla siili piikikäs, niin pyöreä ja lystikäs siellä eleli, kas: kerran tapasi siili, sisiliskon, siitä se sai itselleen kuin siskon. Talon alla oli niillä pe-sä, hyvä siellä, oli talvi taikka kesä.

Kertoipa kerran sisilisko:

kuuleppa mua, mun piikikäs sisko. Olenpa minä niin taitava maalari, toisinaan on mulla päällä valkoinen haalari!

Sitten sisilisko maalasi, maalasi, lehtiä pihalta, sisälle haalasi, eikä kohta ollut paik-kaa ei nurkkaa, josta ei, piirustus esiin kurkkaa.

Silloin huomasi myös siili, sama mieltymys se siilissä piili, sitten ne yhdessä maala-sivat, maalasivat, lehtiä ulkoa, sisälle haalasivat.

*

Sitten kului aikaa ja oli siilikin jo eläinten koulussa, ei kovin hohdokasta, siihen ver-rattuna, aika edeltävä, oli aikaa kuin joulussa.

Koulussa oli vinkuvien hiirin piiri, toravia oravia ja talitintti nimeltään Siiri, muuta-ma päätöntä kanaa ja Rotka joka oli korppikotka.

Pahinta tässä, oli pakan pohjimmainen ässä, Rotka joka oli kotka.

Näin sanoi Rotka:

te olette nyt aikuisiksi, siinä on se niksi, että muuten syön teidät kaikki!

ja jos kotiin kantelette, kohta päättömänä lentelette.

Sitten tuli korppikotkan näyttö, millaista on vallan käyttö.

Siili se nurkassa piirteli, lehti kasaa välissä siirteli, tulipa siihen korppikotka Rotka,:
turhaa töherryistä, typerä siili, Siirissä se osaaminen oikeasti piili!

Mutta silloin paikalle tupasahti mäyrä Malle, se oli kiva, melkein kuin nalle:

Hienoa, siili!

Sanoi Malle

Silloin samaa väitti myös mäyrälle Rotka, tiedettiin jo että se on kotka.

Kotikolossa sisiliskon kanssa, siili kuitenkin iltaisin piirteli ja lehtikasoja siirteli. Aikaa meni, vuosi yksi tai kaksi, tai eihän ollut siilistä laskijaksi. Aika joudutti tahtiaan, näytti ystäville mahtiaan, sillä kun on mukavaa, ei ajassa pysy mukana.

Kuitenkin tuli aika jolloin sisilisko kaislikkoon katosi, se sanoi:

Nyt jätän tämän latosi, saat yksin syödä matosi! Sillä lähdän kaupunkiin, siellä voi tulla suureksi niin.

Silloin aika ensi opetuksen antoi: aika, aina vain kulkee eteenpäin, näin sisiliskon aika jäi taaksepäin.

*

3 TOINEN LUKU

Siili pesässään lehtikasassa piili, mutta kerran irtosi seinätiili, seinässä oli tunneli, jonka nurkassa oli joku mutta näkyvyys tummeni, sitten tipahti kolosta myyrä, mustat lasit ja aika hassut, lapio tassut:

lähdetkö kanssani, pimeään tunneliin?

mennään maan alle ja sen uumeniin, näyttäisin sulle mun talon, jossa ei oo ku kuun valo.

Siili mielellään myyrää mukaan läksi mutta taisi olla ongelma pieni että siili on liian läski, sillä jos puhutaan myyrän koloista, voi siiliä, pyöreää, poloista! Silti kuitenkin kävi niin että myyrän mukaan siili pääsikin, sillä halutessaan siilillä oli paljon tahtoa, kyllä silloin voi myyrän mukaan mahtua.

Myyrä se koloa kuitenkin levensi, lavensi ja siili se massua sisään kavensi.

Eteen ja sivulle, vasemmalle ja oikealle, vaikutti aika soikealle, ylös ja alas vei tiemme nyt paras. lopulta myyrän kotiin vei tie, se oli, missä lie?

Siellä pimeässä talossa myyrä se eleli kuun valossa. Olivat väärinpäin lattiat ja katot seinät, käytävät ja lattiamatot, ei ollut kirjat hyllyssä, myyrä eleli melkoisessa myllyssä. Näin siili sen kesän, eleli luona myyrän pesän, mutta alkoi se tuntua tältä, liian pimeää on, synkkää kuin räntä. Sitten ne alkoivat vähemmän tavata, erilaisuutta ei voinut enää salata. Jos siili viihtyikin hämärässä, niin myyrän koti oli pimeässä, maan alla, syvällä, ei ollut siili enää myyrästä jyvällä. Kuitenkin kerran oli siili myyrällä kylässä, näin sanoi silloin myyrä:

Syemmälle on aika mun lähteä, kuun viereen on tullut liian monta tähteä, ajatuksia syviä, mun häiritsee, tuo valo jok ulkoa sokaisee.

Silloin suuttui siili:

mene sitten syemmälle, mene vaikka maailman alle, en tule enää mukaan, surullisuuttasi ei kestä kukaan!

Sitten siili se paikalta kiireesti lähti, sammui takana viimeinenkin tähti mutta tunneleissapa eksyi siili, olisi pitänyt tehdä saatto- diili.

Joka suuntaan, yritti siili, tunneli oli musta kuin hiili, ylä- ja ala mäkeen, minne päin? pimeässä ei voinut näkeä.

voi minua poloista, tiedä nyt noista koloista jospa nukkuisin hetken ja aamulla teen kotiin retken.

Siihen nukkumaan kävi siili, tunnelissa, musta kuin hiili.

*

Hip, huomenta vaan, minne ollaan menossa, nukutko vielä kun olet noin kenossa?

Siihen siili sitten heräsi, katseensa teräväksi keräsi ja näky se oli aivan totta, siinä seisoi kaljurotta. Vastasi siili:

Huomenta vaan, onko aivan totta? Oletko mikä eläin, luulen että rotta mutta ei voi olla totta tuollainen kaljurotta?

Minä olen rotta, se on aivan totta! ei turkkia ole mulla onko valittamista sulla? Olen piilossa täällä jotta, tahdon olla naku rotta.

Kummallinen nudisti rotta se oli siilistä täysin totta, auttaisiko se ulos, olisiko tyhjä tulos?

Olen eksynyt tänne rotta, voisiko olla jotta auttaisit minut ulos?

mutta näin vastasi rotta:

en ehdi nyt siili.

Koska, se oli matkalla paikkaan joka salassa piili.

Voin viedä sut sinne, kuka tietää minne, saat kuulla suuret salat, en usko että enää palaat.

Ei auttanut siiliä muuta kuin lähteä ei se voinut jäädä tähänkään, se ei olisi auttanut vähääkään. Niin ne lähtivät paikkaan salaiseen joka kuulemma kaikki valaisee.

*

4 KOLMAS LUKU

Kulkivat he tunneleissa, maan alla ummenneissa, siili itseksensä pohti että kai tunneli johonkin johti. Lopulta tulivat he liejuiselle lammikolle joka oli luolassa maan alla suojassa. Siellä kuului kova kurnutus, sammakkolammen ainainen jurnutus. Liejulammen keskellä oli suuri ja rupinen konna joka vaakkui altionna:

Kraak! minä suuri ja mahtava konna oon! kuninkaalliseksi siksi minut kruunatkoon! On mulla suuri salaisuus, en kerro sitä jos oot liian uus. Vaaku kanssa sammakoiden tai tee niin kuin rotta, riisu turkkisi ja tule lampeen uimaan pääset transsiin aivan huimaan.

Liejulammen reunoilla oli monta sammakkoa ja kaljurottaa, nekin laulaa alkoivat, aivan totta!:

Helposti mukaan saadaan siili, minne se muualle, missä se piili, nyt teemme siili diilin, että sammakoksi siili muuttuu se tästä enää vaan puuttuu.

Sitäpä siili nyt säikähti kovasti ja kerälle pyörähti kovin somasti, alkoi sitten piikitellä:

kuin linnuksi tahtoisivat mutta enhän minä lennä!

Silloin suuri kuningas konna loikkasi kivelle ja vaakkui altionna:

Kraak! kertoa salaisuuden voisin jos alat ajatella toisin! sammakot salaisuuksia kantaa, tämän neuvon voin sulle antaa, ajattele mahdollisuutta se olisi jotain aivan uutta, fiksu, söpö pikkusiili kyllä kannattaisi tehdä diili!

Siili ei uskonut että on salaisuutta, eikä mitään mikä olisi uutta, ihmetteli konnan koittoa, saako se tästä jotain voittoa? se karkuun lähti, sillä kas, tahtoi siili olla piikikäs. Olipa piikeistä paljon apua, eikä siilistä tehdä nakua! se keränä pyörimään läksi, eikä konnalla käynyt flaksi, mutta konnalla toinen temppu oli aikamoinen. Sillä jos et tiennyt, konnan suuhun tie olisikin vienyt! Yritti se vielä siilin hotkaista mutta siili ehti sitä ensin potkaista, pallona pyöri pitkin ja poikin, pää pyörällä niin kuin olla voikin. Tipahti siili liejulampeen joutui vesiputkeen ja päätyi lampeen.

Seuraavankerran kun heräsi toinen, yllätys oli aikamoinen, siinäpä seisoj sisilisko, kaupunkilainen melkein kuin sisko, ei näkynyt enää sammakoita tai rottaa, yllätys se oli aivan totta. Oli sisilisko paikalle kaahannut ystävänsä lammesta naarannut, sillä lammen pohja liejulampeen johti, siili oli tullut vesiputkessa maanpintaa kohti. Siin hen loppui maanalainen seikkailu tämä, siilikin oli hengissä eikä ihan rämä, tästä lähdettiin kotia kohti, siili se matkalla sisiliskolle, seikkailua pohti. Lähti sisilisko saattamaan, tarinan voisin alkaa päättämään.

*

Oli jonkin aikaa kulunut tästä, siili se kotona piili piirtelemässä. Kävi sisiliskokin toisinaan kylässä, ystävyksinä ne pysyivät syvässä. Eräänä päivänä kun tuli päivä posti, niiden seasta siili kortin nosti, kortti tuli maailmalta, voi ollakin että maailman alta. Kortin kirjoittaja oli Havaijilla, eipä olisi uskonut sillä.

kirjoittaja oli myyrä!

Näin kerrottiin kortissa, olipa siinä ihmettelemistä joka sortissa:

Hei siili tässä, olen lämmittelemässä, muistatko kun menin syvemmälle, menin sitten maailman alle, päädyin tänne saarelle, kuin olisin tullut sateenkaarelle, makailen riippumatossa, tunnelma täällä on katossa.

Tulisitko joskus käymään täällä? on täällä mukavaa, säällä kuin säällä, kyllästyin mä pimeyteen ja aloin sitä ajattelee, en karta enää aurinkoo, eikä synkkää enää oo.

Palataan asiaan tässä, toivon että tulet käymään kylässä.

terv: myyrä

*

Satujen synty

Suurin osa kuuluisista saduista perustuu ikivanhaan, kansainväliseen perinteeseen. Vanhimmat sadut ovat yli 4 000 vuoden ikäisiä. Sadun ja myyttisen kertomuksen eli tarun erona pidetään sitä, että satuihin ei oikeasti uskottu, kun taas myyttisiin kertomuksiin uskottiin ainakin vertauskuvallisesti.

Kansansadut perustuvat suulliseen kansanperinteeseen. Kansansadut ovat tyylieltään melko yksinkertaisia, ja ne sisältävät runsaasti toistoa. Tarinat ovat usein tyylieltään kaavamaisia ja opettavaisia. Samat satuaiheet esiintyvät paikallisina muunnoksina eri maissa.

Kansansatujen systemaattinen kerääminen ja tutkimus saivat alkunsa 1800-luvulla. Charles Perrault kertoi satuja ranskan hoville ja Jacob ja Wilhelm Grimm julkaisivat kansansatujen kokoelmansa.

Saduissa voidaan erotella useita lajityyppejä. Näitä ovat muun muassa eläinsadut (faabelit), ihmesadut ja pilasadut.

Taidesadut poikkeavat kansansaduista monin tavoin, vaikka taidesatujen pohja onkin usein kansanperinteessä. Taidesadussa käsitellään olemassa oloon liittyviä tai moraalisia ongelmia useammin kuin kansansadussa. Taidesadut sisältävät paljon kuvallista ja kaunokirjallista ainesta, tarkkaa henkilöiden ja miljöön luonnehdintaa sekä yllättäviä juonenkäänteitä. Monesti sankarit ovat taidesaduissa itsenäisempiä ja osoittavat tunteita sekä epävarmuutta, toisin kuin kansansaduissa. Myös taidesaduissa, ilmenee opettavaisuuden ja moraalin painotuksia.

Varhaisena taidesatuna pidetään Adressenin ja Todeliuksen satuja sekä Lewis Carrolin ”Liisan seikkailut ihmemaassa” ja A. A Milnen ”Nalle Puhia”. Suomenkielistä 1900-luvun alun taidesatua edustavat parhaiten Anni Swanin sadut (1901- 1923).

Sadun merkitys

Kirjoissa, joita luin, lähinnä analysoitiin sadun merkitystä lapselle, lapsen henkisen kasvun tukijana. Sadut viitteellisesti ohjaavat lasta oikeisiin valintoihin ja tukevat lapsen ajattelua, sillä lapsen ajattelu poikkeaa aikuisen ajattelutavasta, eivätkä aikuiset ihmiset välttämättä kykene ajattelemaan samalla tavalla kuin lapsi. Vertailukohteeksi päätin ottaa Bruno Bettelheimin kirjan satujen lumous, jossa tulkitaan satuja

psykoanalyttisesti lapsen kautta, kuinka lapsi kokee satujen tapahtumat ja hahmot. Bruno Bettelheim käy kirjassaan läpi nimenomaan kansansatuja, käsitykseni mukaan hän ei arvosta muita satuja lapsen ajatusmaailman kehittäjänä. Hän on harmissaan kun kansansatuja on pyritty muuttamaan ja pehmentämään, sillä hänen mukaansa niistä katoaa lapsille tärkeät sanomat. Itse en todellakaan ole mikään satujen tai psykoanalyysin asiantuntia, mutta pidin hänen ajattelutapaansa jotenkin suppeana sillä hänen mielestään satujen merkitys on ainoastaan kehittää lapsen henkistä kasvua. Toki se on tärkeää, mutta arvostan taidesatua ja nykysatua, enkä usko ettei niillä olisi annettavaa lapselle tai että lapsi ei kykenisi ymmärtämään niitä. Mielipiteet saduista voivat olla hyvin erilaisia riippuen keneltä kysytään, esimerkiksi kansansatujen naiskuva voi olla nykyajan naisista lähinnä ahdistava. Bettelheimin satujen tulkinta oli mielestäni joissakin kohti yllättävää ja mielenkiintoista, mutta mitä pidemmälle luin hänen tulkintojaan sitä suppeampana ja suorastaan ahdistavampina aloin niitä pitämään. Pääpiirteittäin sain sellaisen käsityksen, että sadun hahmot ovat miellelyhtymiä äidistä, isästä tai lapsen omista tuntemuksista. Bettelheimin mukaan sadun kulku kuvastaa seksuaalista kasvua, satujen symbolit ovat seksi symboleita ja näitä viitteitä lapsi tarvitsee kasvussaan. Mielestäni tämä kuulostaa suppealta ajattelutavalta. Kirjassa käytiin läpi tunnettuja satuja kuten Hannu ja Kerttu, Punahilkka, Lumikki, Tuhkimo, Kultakutri ja Prinsessa Ruusunen, joitakin mainitakseni. Esittelen lyhyen psykoanalyysin Bettelheimin mukaan, sadusta Hannu ja Kerttu, joka on hänen mukaansa tarkoitettu pienemmille lapsille. Valitsin tämän, koska en ole innostunut toistamaan niitä seksuaalisia tulkintoja, joita hän tuntui näkevän kaikessa, mitä saduissa tapahtui.

Hannussa ja Kertussa vanhemmat hylkäävät lapsensa metsään, sillä he eivät pysty ruokkimaan heitä. Lapset palaavat ensimmäisellä kerralla takaisin kotiin, mutta toisella kerralla heitä odottaa seikkailu. Lapset näkevät piparkakkutalon ja päättävät syödä sen, mutta he tapaavat talon asukkaan, noidan, joka kostoksi talonsa syömisestä päättää syödä lapset. Satu kuitenkin loppuu onnellisesti, sillä lapset polttavat noidan, ottavat noidan aarteet ja palaavat kotiin. Bettelheimin tulkinta on että pienet lapset kokevat hylätyksi tulemisen pelkoa siinä kasvuvaiheessaan, jolloin heidän täytyy ymmärtää kasvaa irti hillittömästä oraalisesta ahneudesta ja riippuvuudesta. Äiti ei enää elä vain lapsen halujen täyttämistä varten. Äiti on sadussa kolmessa erihahmossa, pahana äitinä, joka hylkää lapsensa, hyvänä äitinä eli piparkakkutalona, joka on lasten haave äidistä ja ilkeänä noitana. Kasvu tiettyyn riippumattomuuteen on kuvat-

tu sadussa vaikeaksi, sillä lapset palaavat kotiin ensimmäisen hylkäämisen jälkeen. Tämä kuvaa sitä, ettei lapsi tahdo kohdata ulkomaailmaa ja erottautua äidistään. Isän rooli tässä sadussa on varjomainen ja etäinen, mikä taas kertoo siitä kuinka lapsen tärkein ihminen siinä kohtaa kasvuaan on äiti. Lapset syövät piparkakkutaloa, vaikka kuulevat jonkun sanovan, ”kuka kumma uskaltaa majaan nakertaa?” Lapset ajattelevat äänen metsän huminaksi, vaikka kysyjä on noita. Psykoanalyysissä ääni on lasten omantunnon ääni. Tästä piittaamattomasta ahneudesta lapset joutuvat maksamaan, sillä noita aikoo syödä lapset. Noita on oraalisuuden tuhoavien puolien ruumiillistuma tässä sadussa. Satu loppuu kuitenkin onnellisesti ja sen täytyykin loppua, sillä siinä halutaan sanoa, että kun lapsi on käsitelty oraalisen ahneuden ja riippuvuuden vaarat hän voi jatkaa normaalia elämäänsä ja niin sanotusti palata kotiin.

Selvitin herra Bettelheimin taustoja ja sai selville, että kirja satujen lumous (1975) oli hänen viimeisin kirjansa. Hänen kerrottiin olleen depressiivinen ja hän teki itsemurhan 1990. Jos olisin kirjoittanut sadun lukemani psykoanalyysin jälkeen, en ehkä olisi pystynyt kirjoittamaan sitä luultavasti niin spontaanisti. Tämä oli kuitenkin vain yhden ihmisen tapa tulkita satuja ja vaikka hän väitti tavallaan Charles Perraultin ja Jacob ja Wilhelm Grimmin ajatelleen samalla tavalla kirjoittaessaan satuja ylös, en usko asian olleen niin. En myöskään usko lasten ajattelevan satuja tuolta kannalta, miten hän väittää lapsien ajattelevan, vaikka kyse olisikin vain alitajuisesta tiedostamisesta.

4 JÄLKISANAT

Sadut ovat mielenkiintoisia, pidän todella paljon erilaisten tarinoista, saduista, fantasiakirjallisuudesta, sarjakuvista, eli kaikesta sellaisesta, jossa voi tapahtua mitä päätömmimpiä juttuja. Oli hienoa kokeilla kirjoittaa itse jotain sen tyyppistä mistä pidän, vaikken koekaan olevani mitenkään erityisen taitava. Luultavasti kävin läpi joitakin kuvallisia aiheita sadussani, joten voin siirtyä joistakin aiheista eteenpäin tai jalostaa niitä. Sadun tulkinnat antoivat positiivista ja ikävääkin ajattelemisenaihetta kuvalliseen ajatteluuni, ei olisi varmaankaan viisasta jäädä roikkumaan niihin liikaa. Oli silti mielenkiintoista perehtyä satuteorioihin syvemmin, sillä ne ovat kiinnostaneet minua jonkin aikaa. Sain myös informaatiota kansansatujen alkuperäisistä tapahtumista ja muistutuksen Grimmin veljeksien versioista, sillä en muistanut niitä niin hyvin kuin luulin. Charles Perrault oli minulle tuntematon, hänen satu versioihinsa ajattelin jatkossa tutustua enemmän.

Lähteet/ liitteet

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Symbolismi>   <http://fi.wikipedia.org/wiki/Symboli>

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Satu>

Suomalainen satu 1 /toim. Kaarina Kolu: Suomalaisen sadun varhaisia kehityslinjoja,

Taidesadun kultakausi, Sirpa Kivilaakso

Satujen lumous: Bruno Bettelheim